

EKONOMİ POLİTİK

Erinç Yeldan, 27 Ocak 2016

Küresel kapitalizmin Yüzde 1'i

Dünya Ekonomi Forumu toplantıları Davos'ta tamamlanırken **OXFAM** tarafından sessiz sedasız bir rapor paylaşılmakta idi: *Yüzde 1 İçin Ekonomi* (*). Burada “Yüzde 1”den kastedilen, gezegenimizin en zengin gelire sahip yüzde 1’lik nüfusunun, toplam gelirden aldığı pay.

Oxfam Raporuna göre, söz konusu yüzde 1 süper zengin zümrenin sahip olduğu servet, gezegenimizin geride kalan yüzde 99’u tarafından elde edilmiş bulunan toplam servetten daha fazla. Rapor bununla da yetinmiyor ve dünyanın en zengin 62 (altmış iki!) kişinin toplam servetinin, dünyamızın yoksul ikinci yarısının (yani toplam 3.6 milyar kişinin) tüm servetinden daha yüksek olduğunu belirtiyor. 2010 yılında dünyanın yoksul yarısından daha zengin olan kişi sayısı 388 imiş. Söz konusu 62 kişinin, 53’ünün erkek, 9’unun kadın olduğu da ayrıca not edilmiş.

Daha vahim olan bulgular ise dünyamızda yoksulluğun ve gelir dağılımındaki çarpıklığın uzun dönemli seyrine ilişkin. Bulgular burada vurgulanan en zengin 62 kişinin toplam servetinin son 5 yılda (küresel kriz döneminde) yüzde 45 arttığını ve 1.76 trilyon dolara ulaştığını gösteriyor. Oysa aynı dönemde dünyanın yoksul ikinci yarısının, 3.6 milyar kişinin, servetleri yüzde 38 gerilemiş. Dünyamızın en yoksul yüzde 10’unun yıllık geliri son çeyrek yüzyılda yılda 3 dolardan daha az artış gösterebilmiş. Son 25 sene içerisinde dünyanın en yoksul yüzde 10’unun günlük gelirindeki artış 1 cent’ten daha az!

Küresel kriz, genişleyen işsizler ordusunun yanına “*güvencesiz istihdam*” biçimlerinin de yaygınlaşmasına zemin hazırlamakta. **Uluslararası Çalışma Örgütü**, ILO, “güvencesiz” istihdamı, “kendi hesabına çalışanlar” ve “ücretsiz aile işçisi” olarak tanımlıyor. 2015 yılında bu tanıma giren emekçilerin sayısının 1 milyar 100 milyon kişiye ulaşmış olduğu tahmin ediliyor. Bu rakam gelişmekte olan ülkelerde istihdam edilenlerin yarısından fazlasına; aralarında Türkiye’nin de bulunduğu *yükselen piyasa ekonomilerinde* ise üçte birine ulaşıyor.

Düşük üretkenlik – güvencesiz istihdam ve enformalleşme tuzağına sıkışmış geniş emekçi kitleleri gerek kendilerinin, gerekse ailelerinin sağlık ve eğitim becerilerine gerekli katkıyı sağlamaktan mahrum olarak, bu sürecin küresel anlamda yeniden üretilmesine seyirci kalmaya itiliyorlar. Böylece, toplam işçi nüfusunun üçte birinin (toplam 457 milyon emekçi) günde 2 dolardan daha az bir gelir ile yoksulluk sınırının altında çalışmak zorunda kaldığını görüyoruz.

Bütün bu gelişmeler sürerken, IMF ve Dünya Bankası başta olmak üzere, *Vaşington Uzlaşısı* örgütlerinin “*dünyamızda yoksulluğun yarı yarıya azaltıldığı ve yoksulluğun sona erdirilmek üzere olduğu*” propagandasının hala nasıl da sürdürülebildiği merak konusu. Ve belki de daha da ilginç olanı ise, *işsizlik, yoksulluk ve güvencesizlik* giderek daha da ağırlaşmakta iken, ekonomi yönetimlerinin anlaşılmasız bir bağnazlık içerisinde “*önce mali disiplin ve enflasyonla mücadele*” diyerek reel ekonomilerin sorunlarına sırt çevirmeyi nasıl da meşrulaştırabildiği...

(*) *An Economy For The 1%*, Oxfam International,
<https://www.oxfam.org/en/research/economy-1>